

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»**

Кафедра економіки та менеджменту

ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИЙ РОЗВИТОК СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ

МАТЕРІАЛИ

**XIV Всеукраїнської наукової конференції
здобувачів вищої освіти та вчених**

м. Одеса, 21 листопада 2025 року

**Одеса
2025**

Організатори: Національний університет «Одеська юридична академія», кафедра економіки та менеджменту.

Укладачі:

Кібік Ольга Миколаївна – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та менеджменту Національного університету «Одеська юридична академія»;

Котлубай Вячеслав Олексійович – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки та менеджменту Національного університету «Одеська юридична академія»;

Капустян Ірина Володимирівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та менеджменту Національного університету «Одеська юридична академія».

Економіко-правовий розвиток сучасної України : матеріали XIV Всеукр. наук. конф. здобувачів вищої освіти та вчених, м. Одеса, 21 листопада 2025 р. / за ред. д.е.н., проф. О.М. Кібік. Одеса : НУ «ОЮА», 2025. 262 с.

DOI: 10.32837/11300.31015

Думка укладачів може не збігатись з думкою авторів матеріалів. Відповідальність за зміст матеріалу несе автор. Відповідальність за порушення принципів академічної доброчесності несе автор.

СЕКЦІЯ 4. ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ ТА РІШЕННЯ

Карлін М.І., Чжишань Лінь	
Необхідність підвищення фінансової грамотності громадян як інвесторів на фінансовому ринку	206
Стащук О.В.	
Фінансова звітність у прийнятті фінансових рішень на підприємстві	209
Теслюк С.А., Шевчук Р.М.	
Історія розвитку фінансових технологій та їх вплив на банківську діяльність.....	211
Ульяницький А.О.	
Механізми фінансової підтримки цифрової модернізації харчової промисловості у післявоєнний період.....	214
Катюжанська А.Є.	
Управління фінансовими ресурсами при реалізації інноваційних проєктів в умовах невизначеності.....	217
Дмитрук Д.О.	
Шляхи подолання інфляції в сучасній Україні	219
Антонян І.Є.	
Мікрофінансування як інструмент підтримки малого бізнесу України.....	222
Довженко С.С.	
Значення фінансової грамотності у прийнятті економічних рішень	225
Корнута А.В.	
Фінансова обізнаність населення як умова сталого економічного розвитку України	228
Лета А.В.	
Безготівкові рахунки як чинник розвитку сучасної економіки України.....	230
Мотрук П.М.	
Фінансові інструменти як основа прийняття ефективних фінансових рішень	233
Федорова Д.Є.	
Виклики реалізації фіксальної політики в Україні в умовах воєнного часу.	236

СЕКЦІЯ 5. АНГЛОМОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Redina Y.	
Management of Public Investment in Recovery Infrastructure	240

Важливу роль відіграє також міжнародна інтеграція – участь України у світових платіжних мережах та адаптація до європейських стандартів безготівкових операцій. Аналіз FinTech-індустрії України виявив, що створення сприятливих умов для розвитку інноваційних фінансових технологій, зокрема безготівкових розрахунків, має значний потенціал [3].

Отже, безготівкові розрахунки відіграють ключову роль у формуванні сучасної економіки України, адже забезпечують прозорість фінансових потоків, сприяють детінізації господарської діяльності та підвищують ефективність грошового обігу. Завдяки розвитку цифрових технологій і державних ініціатив безготівкові операції стають зручним і безпечним інструментом для бізнесу та населення. Їх подальше поширення створює передумови для зміцнення фінансової стабільності, підвищення довіри банківської системи й інтеграції України у глобальний цифровий економічний простір.

Література

1. Про платіжні послуги : Закон України від 30 червня 2021 року № 1591-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text>.
2. Національний банк України. Безготівкові розрахунки у 2024 році суттєво переважали серед операцій з платіжними картками. URL: <https://surl.li/cleecy>.
3. Гуменюк В.В., Савченко А.В. Аналіз FinTech-індустрії України: тенденції та перспективи розвитку. *Вісник НУ «Львівська політехніка»*. 2025. № 42(5). С. 96–111.

Мотрук П.М.,

здобувач I курсу

факультету судового та міжнародного права,

Національний університет «Одеська юридична академія»

ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ ЯК ОСНОВА ПРИЙНЯТТЯ ЕФЕКТИВНИХ ФІНАНСОВИХ РІШЕНЬ

У сучасних умовах динамічного розвитку економіки фінансові інструменти відіграють ключову роль у забезпеченні ефективного функціонування держави.

Вони становлять основу фінансової системи, оскільки сприяють оптимальному розподілу ресурсів, залученню капіталу, управлінню ризиками та підвищенню фінансової стійкості суб'єктів господарювання. Розуміння сутності та механізмів використання фінансових інструментів дозволяє ухвалювати обґрунтовані фінансові рішення, що є особливо важливим в умовах нестабільності економіки, конкуренції та глобалізації ринків. Дослідження цієї теми дає можливість сформулювати цілісне уявлення про роль фінансових інструментів у забезпеченні економічного розвитку та ефективної фінансової політики.

Для здійснення операцій на фінансовому ринку його учасники вибирають відповідні інструменти. Теоретико-методологічні засади трактування сутності й характеристик фінансових інструментів лежать в основі реалізації практичних підходів до формування системи оцінювання фінансових інструментів та дослідження їхнього взаємозв'язку з показниками фінансової звітності банків [1].

Фінансовий інструмент – це контракт, який одночасно приводить до виникнення (збільшення) фінансового активу в одного підприємства і фінансового зобов'язання або інструменту капіталу іншого підприємства [2].

У процесі здійснення операцій на фондовому ринку його учасники оперують різноманітними специфічними активами у вигляді фінансових інструментів, які надають їх власнику право на отримання доходу.

Одним із основних фінансових інструментів на фондовому ринку є цінні папери. Цінні папери – це формалізовані документи, що підтверджують майнові чи грошові права їх власника, регулюють правовідносини з емітентом та можуть бути передані іншим особам відповідно згідно із Законом України «Про цінні папери та фондовий ринок» [3]. Цінні папери дозволяють залучати капітал для розвитку виробництва та інвестиційних проєктів, стимулюють економічне зростання та забезпечують інвесторам можливість отримувати дохід і управляти ризиками.

До важливих інструментів фінансових зобов'язань відносяться кредитні договори та облігації. Кредитні договори дозволяють залучати кошти на певний строк із визначеним відсотком, забезпечуючи фінансування поточної діяльності або розвитку. Це боргові фінансові інструменти, які засвідчують відносини позики

і передбачають зобов'язання однієї сторони повернути у визначений строк кошти відповідно до зобов'язання іншій стороні цих відносин [4].

Облігація являє собою боргове зобов'язання позичальника перед кредитором, що оформлюється не кредитним договором, а продажем-купівлею спеціального цінного паперу. Відтак, облігація – це цінний папір, який посвідчує внесення його власником грошових коштів і підтверджує зобов'язання компенсувати йому номінальну вартість цього цінного паперу у визначений строк зі сплатою фіксованого відсотка, що робить фінансове планування більш передбачуваним. Обидва інструменти сприяють ефективному управлінню фінансами та розвитку економіки [5].

Не менш важливим фінансовим інструментом є акція – цінний папір без визначеного строку обігу, що є титулом власності на майно товариства, яке здійснило її випуск. Відтак власник акції стає співвласником товариства-емітента акцій, що виражається в правах такої особи на участь в управлінні товариством, на частку в його акціонерному капіталі, а також на одержання частини прибутку та залишку активів у випадку його ліквідації. Цілі, якими послуговуються засновники акціонерних товариств, зумовили створення і використання різних видів акцій [5]. Таким чином, акції також забезпечують ліквідність ринку та можливість інвесторам отримувати дохід і диверсифікувати інвестиції.

Фінансові інструменти та фінансові рішення тісно взаємопов'язані, оскільки саме інструменти є основою для прийняття ефективних фінансових рішень у сфері управління фінансами. Кожне фінансове рішення: інвестування, кредитування, розподіл капіталу чи управління ризиками – передбачає вибір певного інструмента, який найкраще відповідає поставленим цілям. Акції, облігації, кредити, деривативи та інші інструменти відкривають різні можливості: одні забезпечують залучення коштів, інші – захист від ризиків або отримання доходу. Тому якість фінансових рішень залежить від розуміння властивостей цих інструментів, їх ризиків, вартості та перспектив. Таким чином, правильне поєднання інструментів дає змогу підвищити ефективність фінансової діяльності, забезпечити стабільність та досягти стратегічних цілей підприємства або інвестора.

Отже, фінансові інструменти та фінансові рішення є ключовими елементами ефективного управління економікою підприємств і держави. Вони дозволяють забезпечити раціональний розподіл фінансових ресурсів, оптимізацію структури капіталу та досягнення стратегічних цілей розвитку. В сучасних умовах розвитку України ефективне використання фінансових інструментів і грамотне прийняття рішень сприяє стабільності економіки, підвищенню інвестиційної привабливості та інтеграції в міжнародний фінансовий простір.

Література

1. Фінансові інструменти: оцінка і відображення у звітності банків: монографія / за ред. д.е.н., проф. Р. А. Слав'юка. Київ. УБС НБУ. 2015. 308 с.
2. Хвостенко В., Меренкова Л., Агапова М. Фінансовий інжиніринг: навч. посібн. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 120 с.
3. Фінансовий ринок: Навч. посібник за заг. ред. Арутюнян С. С. / Арутюнян С. С., Добриніна Л. В. та інші. Одеса, 2018. 484 с.
4. Козак В., Москвін С., Посполітак В. Фінансові інструменти: емісія муніципальних облігацій : наук.-практ. посібн. Київ : DESPRO, 2019. 142 с.
5. Стойко О., Дема Д. Фінанси : підручник / за ред. О. Я. Стойка. 2-ге вид. перероб. і доп. Житомир : Поліський університет, 2024. 317 с.

Федорова Д.Є.,

здобувачка I курсу

факультету судового та міжнародного права,

Національний університет «Одеська юридична академія»

ВИКЛИКИ РЕАЛІЗАЦІЇ ФІКСАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ

В умовах повномасштабної воєнної агресії проти України фіскальна політика держави опиняється перед низкою принципово нових викликів, які значно ускладнюють досягнення макроекономічної стабільності, ефективного фіскального менеджменту та стійкого економічного розвитку.